

Секція 4

к.е.н, доцент Доценко І.О.

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький

innochka.docenko@gmail.com

РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА

На основі аналізу сучасних проблем формування та виявлення загроз фінансово-економічній безпеці підприємства, сформулюємо основні напрями системи протидії загрозам, серед яких доцільно використати наступні:

- стратегічне управління фінансово-економічною безпекою підприємства з метою максимізації його ринкової вартості;
- тактичне управління фінансово-економічною безпекою підприємства з метою мінімізації фінансових ризиків та формування оптимальної структури капіталу;
- оперативне управління фінансово-економічною безпекою підприємства з метою оптимізації руху грошових потоків підприємства та максимізації фінансового результату його діяльності.

Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою підприємства дозволить сформувати дієвий механізм його пристосування до динамічного екзогенного та ендогенного фінансового середовища, котрий у підсумку призведе до підвищення рівня ефективності управління фінансово-економічною безпекою підприємства та підвищення рівня його інвестиційного іміджу. Процес розроблення стратегії управління фінансово-економічною безпекою підприємства потребує ідентифікації пріоритетів його функціонування. Такий перелік повинен ґрунтуватися на інформації про результати моніторингу та

оцінювання ефективності управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

В основі програми реалізації стратегії управління фінансово-економічною безпекою підприємства повинна бути її векторна спрямованість – максимізація вартості підприємства, а також базовий пріоритет – протидія загрозам та примноження домінант фінансово-економічної безпеки підприємства. Обов'язковому врахуванню підлягають чинники максимізації вартості підприємства та механізми забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. У системі стратегічного управління ключове місце посідає стратегія фінансово-економічної безпеки підприємства, яка визначає напрям ресурсного, інформаційного, аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Стратегія фінансово-економічної безпеки підприємства базується на принципах цільового підходу з врахуванням потреб для забезпечення максимально ефективного її стану. Водночас, оперативне управління має на меті мінімізувати ризик фінансово-економічної безпеки підприємства, що суперечить природі стратегії фінансово-економічної безпеки.

Розглядаючи стратегію управління фінансово-економічною безпекою підприємства, вважаємо, що вона є основою формування механізму протидії загрозам та нарощення домінант фінансово-економічної безпеки підприємства у рамках корпоративної стратегії, а також забезпечить гнучкість стану фінансово-економічної безпеки підприємства, його стійкості до негативного впливу загроз, підвищить рівень контролю за домінантами та загрозами фінансово-економічної безпеки підприємства, сприятиме подоланню суперечностей інтересів стейкхолдерів, підвищить рівень інвестиційної привабливості підприємства.

Стратегія фінансової безпеки підприємства дозволить ідентифікувати основні напрями фінансової політики, а саме: політику фінансування, політику управління фінансовими ризиками, інвестиційну політику. У межах кожного із типів політики можна виокремити домінантні їх сфери з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Домінантними сферами політики фінансування підприємства є: забезпечення зростання та оптимізація грошових

потоків; максимізація прибутковості та підвищення рівня ефективності розподілу прибутку; мінімізація вартості залучення капіталу; підвищення рівня самофінансування фінансово-господарської діяльності.

Тактика фінансово-економічної безпеки передбачає формування та реалізацію програми дій із виявлення та мінімізації впливу загроз зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єктів господарювання [1]. Проте, враховуючи той факт, що кількісні результати функціонування підприємства свідчать про існування у його діяльності не лише негативних чинників, а й конкурентних переваг, вважаємо, що тактика управління фінансово-економічною безпекою є концептуальними діями, яким відповідають окремі завдання із виявлення загроз та примноження домінант фінансово-економічної безпеки товариства в умовах динамічного екзогенного / ендогенного середовища.

Враховуючи вище зазначене, весь процес тактичного управління фінансово-економічною безпекою підприємства доцільно відобразити через такі послідовні етапи:

- формування системи постійного моніторингу стану фінансово-економічної безпеки підприємства;
- формування набору варіативних фінансових рішень щодо управління фінансово-економічною безпекою підприємства;
- вибір найбільш прийняттого варіанту фінансового рішення для підприємства;
- застосування запропонованих заходів із нівелювання загроз фінансово-економічній безпеці підприємства.

Отримана інформація внаслідок здійсненого тактичного управління фінансово-економічною безпекою підприємства є основою для подальшого оперативного управління нею. У підсумку, на основі взаємозв'язку стратегічної, тактичної та оперативної інформації щодо стану фінансово-економічної безпеки можна оцінити рівень задоволення стратегічних, тактичних та поточних інтересів усіх зацікавлених, в ефективній роботі підприємства, сторін, а також виявити суперечності фінансово-економічної безпеки підприємства, котрі не

були усунені у процесі прийняття окремих фінансових рішень, виявити нові доміанти та загрози фінансово-економічній безпеці підприємства й розробити у часовому аспекті відкореговані плани щодо стану фінансово-економічної безпеки підприємства.

Оперативне управління фінансово-економічною безпекою підприємства повинно відображати орієнтири поточної фінансової політики, серед яких можна виокремити наступні: мінімізація фінансових ризиків; максимізація грошових потоків; забезпечення стабільного фінансового результату господарської діяльності; забезпечення високого рівня самофінансування.

Оперативне управління фінансово-економічною безпекою підприємства має здійснюватися на основі складання оперативних планів фінансово-економічної безпеки (терміном до одного року), які містять у собі таку інформацію: стосовно фактичного стану фінансово-економічної безпеки, а також його рівня на наступну декаду, місяць, квартал, півріччя або рік; щодо основних видів загроз фінансово-економічній безпеці, котрі можуть виникнути у найближчу декаду, місяць, квартал, півріччя або рік; щодо основних видів домінант фінансово-економічної безпеки підприємства, що матимуть місце у найближчу декаду, місяць, квартал, півріччя або рік; стосовно можливостей використання інструментів попередження негативного впливу загроз та підсилення позитивного впливу домінант фінансово-економічної безпеки підприємства у короткостроковому періоді; щодо можливостей диверсифікації ризиків фінансово-економічній безпеці у найближчих перспективних періодах; щодо обсягів отриманих доходів та видатків товариства, пов'язаних із захистом фінансових інтересів [2].

Основним завданням забезпечення та/або збереження достатнього рівня фінансово-економічної безпеки є досягнення необхідного рівня фінансової незалежності та стійкості у контексті взаємозв'язку підприємства із макроекономічними та мікроекономічними загрозами функціонування. На практиці виконання заявлених цілей є можливим за умови формування системи фінансово-економічної безпеки підприємства, його взаємодія із системами

фінансово-економічної безпеки на мезо- та макроекономічному рівнях та через своєчасну ідентифікацію виду загрози, адекватності превентивних заходів, мінімізації впливу виявлених загроз на фінансовий результат функціонування підприємства та основну мету його фінансово-економічної безпеки.

Отже, управління фінансово-економічною безпекою підприємства є особливим видом фінансового менеджменту, котрий повинен бути спрямований на досягнення максимальної ефективності механізму управління фінансово-економічною безпекою підприємства у напрямку попередження та усунення негативних наслідків впливу загроз у довго-, середньо- та короткостроковому періодах. Досягнення таких цілей можливе за умови ефективної кооперації усіх запланованих дій, що спрямовані на досягнення необхідного стану фінансово-економічної безпеки підприємства з метою забезпечення виконання основних цілей їх функціонування.

Список використаної літератури

1. Штангрет А. М. Управління економічною безпекою підприємства за часовими горизонтами / А. М. Штангрет, М. М. Караїм // Наукові записки. Економічні науки. – 2016. – № 1 (52). – С. 201-206.
2. Стащук О. В. Фінансова стійкість підприємства та чинники її формування: теоретичні аспекти. Фінансовий механізм забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем : монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук Л. І. Антошкіної, д-ра екон. наук С. А. Навроцького. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. С. 53-59.